

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE TÉCNICAS COMPOSITIVAS CONTRAPUNTÍSTICAS I
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA Curso 2023/2024
TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN													
DISCIPLINA: TÉCNICAS COMPOSITIVAS CONTRAPUNTÍSTICAS I													
ESPECIALIDADE:	COMPOSICIÓN								ITINERARIOS:	COMPOSICIÓN			
CARÁCTER:	Dsiciplina obrigatoria								TIPO DE CLASE:	Colectiva			
DEPARTAMENTO:	Composición								XEFE DE DPTO.:	Paz Pita			
CURSOS	1º curso		2º curso		3º curso		4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:	A derterminar			
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	1.5			
ECTS/CUAD.					3				Observacións:				
DOCENTES:	NOME E APELIDOS								EMAIL/TEL/WEB		TITORÍA		
	Manuel Tizón Díaz								manueltizon@edu.xunta.gal		Venres 19:00		

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR: :	Afondamento no estudo dos elementos e procedementos contrapuntísticos relativos ao sistema tonal, así como anteriores e posteriores ata os nosos días. Realización escrita de traballos estilísticos libres, vocais e instrumentais en diferentes estilos ata a actualidade. Práctica instrumental dos elementos e procedementos estudados.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os adquiridos nos cursos 1º e 2º da especialidade.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	Composición. Harmonía e Contrapunto aplicados a composición.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T4, T8
COMPETENCIAS XERAIS:	X2, X3, X4, X5
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EC1, EC2, EC3, EC4, EC5, EC6
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015 do 16 de novembro anexo II	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1- Coñecer e aplicar as principais técnicas contrapuntísticas.	TODAS
2- Capacitarse na utilización destas técnicas e na construción das principais formas contrapuntísticas.	TODAS
3- Elaborar exercicios de caracter contrapuntístico utilizando as distintas técnicas estudadas.	TODAS
4- Compoñer obras utilizando as principais estruturas formais contrapuntísticas.	TODAS

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1- Contrapunto severo	1.1 Aspectos xerais 1.2 Primeira especie 1.3 Segunda especie 1.4 Terceira especie 1.5 Cuarta especie 1.6 Quinta especie	5
2- O coral e o canon	2.1- Coral vocal e instrumental. 2.2- Canon por distintos procedementos imitativos.	4
3 – Contrapunto imitativo e contrapunto invertible	3.1- A imitación. 3.2- Contrapunto dobre. 3.3 -Contrapunto triple e cuádruple. 3.4 A Invención	5
4 – Repaso Contidos anteriores		2
TOTAL SESIÓNS:		16

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral	2		2
Exposición práctico-teórica	6		6
Corrección de obras e exercicios	14		14
Realización de exercicios		64	64
Actividades complementarias		2	2
Actividades de avaliación: Probas	2		2
Revisión de probas		1	1
TOTAL HORAS:			90

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Corrección de traballos e obras axustados ós contidos do cuatrimestre	Compoñer obras ou fragmentos relacionados cos reflectidos nos contidos do cuatrimestre	T1,T2,T4,X2,X3,EC1,EC4,EC5	70%
Realización dunha proba cuatrimestral.	Realización dun exercicio que conteña algúns dos aspectos reflectidos nos contidos do cuatrimestre	T3,T8,X4,X5,EC2,EC3,EC6	30%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Presentación de traballos e obras axustados ós contidos do cuatrimestre	Compoñer obras ou fragmentos e realizar os exercicios relacionados cos reflectidos nos contidos do cuatrimestre (o número de obras e exercicios será a mesma pola que se evalúa na convocatoria ordinaria, e será determinada polo profesor)	T1,T2,T4,X2,X3,EC1,EC4,EC5	70%
Realización dunha proba cuatrimestral.	Realización dun exercicio que conteña algúns dos aspectos reflectidos nos contidos do cuatrimestre	T3,T8,X4,X5,EC2,EC3,EC6	30%

6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) Superar as catro faltas conleva a perda de avaliación continua			
Presentación de traballos e obras axustados ós contidos do cuatrimestre	Compoñer obras ou fragmentos e realizar os exercicios relacionados cos reflectidos nos contidos do cuatrimestre (o número de obras e exercicios será a mesma pola que se evalúa na convocatoria ordinaria, e será determinada polo profesor)	T1,T2,T4,X2,X3,EC1,EC4,EC5	50%
Realización dunha proba cuatrimestral.	Realización dun exercicio que conteña algúns dos aspectos reflectidos nos contidos do cuatrimestre	T3,T8,X4,X5,EC2,EC3,EC6	50%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Presentación de traballos e obras axustados ós contidos do cuatrimestre	Compoñer obras ou fragmentos e realizar os exercicios relacionados cos reflectidos nos contidos do cuatrimestre (o número de obras e exercicios será a mesma pola que se evalúa na convocatoria ordinaria, e será determinada polo profesor)	T1,T2,T4,X2,X3,EC1,EC4,EC5	50%
Realización dunha proba cuatrimestral.	Realización dun exercicio que conteña algúns dos aspectos reflectidos nos contidos do cuatrimestre	T3,T8,X4,X5,EC2,EC3,EC6	50%

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

- Bosch, A. (1981) Fuga, técnica e historia. Antoni Bosch (ed.)
- Calés, J. (1997) *Tratado de contrapunto I: Contrapunto severo y tablas de realización*. Música Didáctica
- de la Motte, D. (1998) *Contrapunto*. Idea Books
- Fernández Vidal, C. (2010) *Técnicas Compositivas Antitoniales. Estudio de tres tratados de contrapunto*. Piles.
- García Gago, J. (1977) *Tratado de contrapunto tonal y atonal*. Civis publicaciones
- Gédalge, A. (1990). *Tratado de Fuga*. Real Musical.
- Schoenberg, A. (1963) *Ejercicios preliminares de contrapunto*. Ed.Labor.
- Torre Bertucci, J. (1947) *Tratado de contrapunto*. Ricordi Americana.

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS	
DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
<p>Deberanse cumprir as disposicións vixentes no marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social.</p> <p><i>Asimesmo terase en conta a ORDE do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.</i></p>	<p>Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.</p>

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE TÉCNICAS COMPOSITIVAS CONTRAPUNTÍSTICAS II
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA - Curso 2023/2024
TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN												
DISCIPLINA: TÉCNICAS COMPOSITIVAS CONTRAPUNTÍSTICAS II												
ESPECIALIDADE:	COMPOSICIÓN						ITINERARIOS:			COMPOSICIÓN		
CARÁCTER:	Dsiciplina obrigatoria						TIPO DE CLASE:			Colectiva		
DEPARTAMENTO:	Composición						XEFE DE DPTO.:			Paz Pita		
CURSOS	1º curso		2º curso		3º curso		4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:		A determinar	
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:		1.5	
ECTS/CUAD.						3			Observacións:			
DOCENTES:	NOME E APELIDOS						EMAIL/TEL/WEB			TITORÍA		
	Manuel Tizón						manueltizon@edu.xunta.gal			Venres 19:00		

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR: :	Afondamento no estudo dos elementos e procedementos contrapuntísticos relativos ao sistema tonal, así como anteriores e posteriores ata os nosos días. Realización escrita de traballos estilísticos libres, vocais e instrumentais en diferentes estilos ata a actualidade. Práctica instrumental dos elementos e procedementos estudados.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os adquiridos nos cursos 1º e 2º da especialidade.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	Composición. Harmonía e Contrapunto aplicados a composición..
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T4, T8
COMPETENCIAS XERAIS:	X2, X3, X4, X5
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EC1, EC2, EC3, EC4, EC5, EC6
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015 do 16 de novembro anexo II	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1- Coñecer e aplicar as principais técnicas contrapuntísticas dende as orixes da música contrapuntística ata os nosos días.	TODAS
2- Capacitarse na utilización destas técnicas e na construción das principais formas contrapuntísticas.	TODAS
3- Practicar ao piano os recursos estudados.	TODAS
4- Elaborar exercicios de carácter contrapuntístico utilizando as distintas técnicas estudiadas.	TODAS
5- Compoñer obras utilizando as principais estruturas formais contrapuntísticas.	TODAS

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1-A Fuga	1.1-Suxeito e resposta 1.2-O contrasuxeito 1.3- A exposición e a contraexposición 1.4- Os divertimentos 1.5- O estreito 1.6- A pedal	10
2- Contrapunto no s. XX e XXI	2.1- Contrapunto antitonal 2.2-Contrapunto libre 2.3- Aplicacións prácticas	4
3- Repaso contidos anteriores		2
TOTAL SESIÓNS:		16

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral	3		3
Exposición práctico-teórica	6		6
Corrección de obras e exercicios	13		13
Realización de exercicios		63	63
Actividades complementarias		2	2
Actividades de avaliación: Probas Revisión de probas	2	1	2 1
TOTAL HORAS:			90

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Corrección de traballos e obras axustados ós contidos do cuatrimestre	Compoñer obras ou fragmentos relacionados cos reflectidos nos contidos do cuatrimestre	T1,T2,T4,X2,X3,EC1,EC4,EC5	70%
Realización dunha proba cuatrimestral.	Realización dun exercicio que conteña algúns dos aspectos reflectidos nos contidos do cuatrimestre	T3,T8,X4,X5,EC2,EC3,EC6	30%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Presentación de traballos e obras axustados ós contidos do cuatrimestre	Compoñer obras ou fragmentos e realizar os exercicios relacionados cos reflectidos nos contidos do cuatrimestre (o número de obras e exercicios será a mesma pola que se evalúa na convocatoria ordinaria, e será determinada polo profesor)	T1,T2,T4,X2,X3,EC1,EC4,EC5	70%

Realización dunha proba cuatrimestral.	Realización dun exercicio que conteña algúns dos aspectos reflectidos nos contidos do cuatrimestre	T3,T8,X4,X5,E C2,EC3,EC6	30%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) Superar as catro faltas conleva a perda de avaliación continua			
Presentación de traballos e obras axustados ós contidos do cuatrimestre	Compoñer obras ou fragmentos e realizar os exercicios relacionados cos reflectidos nos contidos do cuatrimestre (o número de obras e exercicios será a mesma pola que se evalúa na convocatoria ordinaria, e será determinada polo profesor)	T1,T2,T4,X2,X3 ,EC1,EC4,EC5	50%
Realización dunha proba cuatrimestral.	Realización dun exercicio que conteña algúns dos aspectos reflectidos nos contidos do cuatrimestre	T3,T8,X4,X5,E C2,EC3,EC6	50%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Presentación de traballos e obras axustados ós contidos do cuatrimestre	Compoñer obras ou fragmentos e realizar os exercicios relacionados cos reflectidos nos contidos do cuatrimestre (o número de obras e exercicios será a mesma pola que se evalúa na convocatoria ordinaria, e será determinada polo profesor)	T1,T2,T4,X2,X 3,EC1,EC4,EC 5	50%
Realización dunha proba cuatrimestral.	Realización dun exercicio que conteña algúns dos aspectos reflectidos nos contidos do cuatrimestre	T3,T8,X4,X5,E C2,EC3,EC6	50%

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS	
DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
<p>Deberanse cumprir as disposicións vixentes no marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social.</p> <p><i>Asimesmo terase en conta a ORDE do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.</i></p>	<p>Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.</p>

C S M
CONSERVATORIO SUPERIOR
DE MÚSICA DA CORUÑA

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
CULTURA, EDUCACIÓN
E UNIVERSIDADE

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

Bosch, A. (1981) Fuga, técnica e historia. Antoni Bosch (ed.)

Calés, J. (1997) *Tratado de contrapunto I: Contrapunto severo y tablas de realización*. Música Didáctica de la Motte, D. (1998) *Contrapunto*. Idea Books

Fernández Vidal, C. (2010) *Técnicas Compositivas Antitonaes. Estudio de tres tratados de contrapunto*. Piles.

García Gago, J. (1977) *Tratado de contrapunto tonal y atonal*. Civis publicaciones

Gédalge, A. (1990). *Tratado de Fuga*. Real Musical.

Schoenberg, A. (1963) *Ejercicios preliminares de contrapunto*. Ed.Labor.

Torre Bertucci, J. (1947) *Tratado de contrapunto*. Ricordi Americana.